

LÉGÜGYI KÖZLÖNY

A KPM LÉGÜGYI HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

	Oldal
Jogszabályok, utasítások:	
45. számú Légügyi Előírás: A siklórepülő légijárművekkel való repülőtevékenységről — — — —	17
Helyesbítés — — — — — — — — — —	24

Jogszabályok, utasítások

45. sz. LÉGÜGYI ELŐÍRÁS A SIKLÓREPÜLŐ LÉGIJÁRMŰVEKKEL VALÓ REPÜLŐTEVÉKENYSÉGRŐL

(950419/1979.)

A polgári repülésről szóló 1964. évi 26. számú törvényerejű rendelet és a végrehajtásáról szóló 27/1964. (XI. 10.) Korm. számú rendelet alapján kiadott 6/1973. (VIII. 18.) KPM számú, a 6/1974. (VII. 20.) KPM számú, a 3/1977. (III. 2.) BM számú rendeletekben, valamint az MNK honvédelmi miniszterének 52/1973. (HK 33.) számú utasításában foglalt követelmények alapján a siklórepülő légijárművekkel való sportrepülések — sárkányrepülések — előkészítésének és végrehajtásának személyi és tárgyi feltételeit az alábbiak szerint szabályozom:

(A **vastagbetűs** szedés a vonatkozó rendelet (utasítás) szövegét, a vékonybetűs szedés a Légügyi Előírás szövegét tartalmazza.)

1. FEJEZET

MEGHATÁROZÁSOK

1.1. *Siklórepülő légijármű (továbbiakban: repülőeszköz)* — olyan erőgépmeghajtás nélküli repülőeszköz, amelynek felhajtóerőt létesítő felülete van, és a levegőbe emelkedéséhez, valamint a levegőben tartózkodásához szükséges felhajtóerőt a hordfelületén keletkező aerodinamikai reakcióerők biztosítják. Vontatással, csörléssel, lejtő mentén vagy egyéb módon indítva emelkedik a levegőbe. A repülőeszköz készenléti tömege (szállítmány nélkül) nem haladhatja meg az 50 kilogrammot.

1.2. Repülőeszközök fajtái

Sárkány — olyan repülőeszköz, amelynek keretszerkezetre előfeszített sík hordfelülete van, és a levegőbe emelkedése csak csörléssel vagy vontatással történik, a levegőben tartózkodása pedig csak az állandóan földön (vízen) álló vagy mozgó tárgyhöz rögzített kötéllel valósítható meg.

Függővitorlázó* — olyan repülőeszköz, amelynek kormányzása a szállítmány súlypontjának — részleges vagy teljes — áthelyezésével történik.

Könnyűvitorlázó — olyan repülőeszköz, melynek kormányzása aerodinamikailag, kormányoszervek segítségével történik.

Vitorlázó ejtőernyő — olyan repülőeszköz, amely nyitott ejtőernyőre jellemző hordfelülettel rendelkezik és siklórepülésre használnak. Levegőbe emelkedése vontatással, csörléssel vagy lejtőmenti nekifutással történik.

1.3. Repülések osztályozása működési magasság szerint

Talajmenti siklás — amikor a repülőeszköz vontatással, csörléssel vagy más módon nem emelkedik a terep felszínétől mért 15 méternél magasabbra.

Földközeli repülés — amikor a repülőeszköz vontatással, csörléssel vagy más módon nem emelkedik a terep felszínétől mért 50 méternél magasabbra.

Repülés — amikor a repülőeszköz a terep felszínétől mért 50 méternél magasabbra emelkedik, de a tengerszinttől számított 3000 méter magasságot nem haladja meg.

* Elterjedt szóhasználatban: „rogalló”, „sárkány”.

1.4. Repülések osztályozása rendeltetésük szerint

Iskolarepülés — melyet a repüléshez való szoktatás, felkészítés vagy kiképzés céljából hajtanak végre.

Gyakorló repülés — melyet tapasztalatszerzés, a repüléstechnika gyakorlása, tökéletesítése, valamint sportolás céljából hajtanak végre.

Teljesítményrepülés — melyet versenyfeladatok, kiemelkedő eredmények (időtartam, táv-, vagy magassági repülés, stb.) teljesítése céljából hajtanak végre.

Minősítő repülés — melyet jogosítás vagy magasabb képesítési fokozat megszerzéséhez vizsgafeladatként hajtanak végre, kijelölt vizsgáztató, ellenőrző személyek előtt.

Ellenőrző repülés — melyet a repülőeszközre előírt alkalmassági ellenőrzéskor hajtanak végre.

Vizsgarepülés — melyet előírt vizsgafeladat teljesítése, illetve repüléstechnikai ellenőrzés céljából hajtanak végre.

Különleges célú repülés — amelynek keretében a szokványostól eltérő feladatokat hajtanak végre, a szokványostól eltérő körülmények között, bemutató, látványosság vagy kísérlet céljából.

1.5. Repülési területek

Repülési terület (körzet) — a repülőeszközökkel való fel- és leszállás, valamint repülés céljára (az 5. fejezet szerint) kijelölt terület és körzet.

Allandó repülési terület — a követelményeknek megfelelően kijelölt olyan akadálymentes terület és annak körzete, amelyen belül a rendszeres (lejtómenti, csörléses, vontatásos) felszállás, repülés és leszállás engedélyezett.

Ideiglenes repülési terület — melyen belül a felszállás, a repülés és leszállás csak esetenként, ideiglenes jelleggel, vagy korlátozással engedélyezett.

Alkalmi leszállóhely — olyan kijelölt vagy repülés közben kiszemelt terület, amelyre a repülés korábbi vagy kényszerű befejezésekor a leszállás biztonsággal végrehajtható.

1.6. Repülőeszközökkel való repülést végrehajtó személy képzettségi fokozata

Siklórepülő növendék — az a személy, aki szervezett elméleti és gyakorlati alapkiképzésben vesz részt.

Siklórepülő pilóta — az a személy, aki a szervezett alapkiképzés sikeres elvégzése után, vizsgát tett és önálló repülés végrehajtására, valamint saját repülésének megszervezésére képes. A repülést további tapasztalatszerzés, gyakorlatbentartás vagy sportolás céljából végzi.

Oktató — az a megfelelő elméleti és gyakorlati szakismerettel rendelkező siklórepülő pilóta, akit az üzemeltető az oktatói teendőik ellátásával,

utasrepültetéssel, meghatározott üzemi ellenőrző-repüléssel, valamint repülésvezető szolgálat ellátásával megbíz.

Ellenőrző-repülő — az az oktatói képzettséggel rendelkező siklórepülő-pilóta, akit az üzemeltető üzemi ellenőrző-repüléssel megbíz.

1.7. *Üzemeltető* — olyan jogi személy, amely országos hatáskörben — szükséges hatósági engedélyek alapján — repülőtevékenységet folytat, irányít, vagy ilyen tevékenység felügyeletét gyakorolja. A hatáskörébe utalt — nem hatósági jogkörbe tartozó — belső szabályozásokat elvégzi, továbbá a repülésbiztonságot szolgáló hatósági utasításokat, rendelkezéseket betartja és betartatja.

Az üzemeltető az irányító és ellenőrző tevékenységeinek ellátásához — az Előírásban meghatározott követelmények teljesítéséhez — szakszeméllyel rendelkezik.

2. FEJEZET

REPÜLŐESZKÖZÖK GYÁRTÁSA, JAVÍTÁSA, LÉGIALKALMASSÁGA ÉS NYILVÁNTARTÁSA

27/1964. (XI. 10.) Korm. számú rendelet 6. §.

Légi jármű, ejtőernyő, valamint repülés célját szolgáló berendezés és felszerelés szerkesztésének szakmai feltételeit és a szerkezetekre vonatkozó követelményeket a légügyi hatóság állapítja meg.

2.1. Repülőeszközt gyártani csak az üzemeltető által felterjesztett és a légügyi hatóság által jóváhagyott gyártási dokumentáció szerint szabad.

2.2. Repülőeszközt javítani csak az üzemeltető által jóváhagyott anyagokkal és technológiával szabad.

2.3. Az üzemeltető:

a) a hazailag gyártott, javított, felújított vagy külföldről beszerzett minden egyes repülőeszközt megvizsgál, minősít és a sportrepülésre való üzemképességet megállapítja;

b) a megvizsgált és repülésre alkalmasnak minősített repülőeszköz számára meghatározott időre szóló alkalmassági tanúsítványt ad és azt bejegyzzi a repülőeszköz törzskönyvébe;

c) a vizsgálatok során az üzemi ellenőrző-repülést az általa jóváhagyott repülési terv, illetve program szerint a kijelölt ellenőrző-repülő végzi el;

27/1964. (XI. 10.) Korm. számú rendelet 4. §.

(2) A légi járművek és ejtőernyők lajstrombevételeinek és törlésének feltételeit — más állam lajstromába vagy abból az átírást is ideértve — a légügyi hatóság állapítja meg.

d) a sportrepülésre alkalmasnak minősített repülőeszközt a központi nyilvántartásába felveszi és kiadja számára a nyilvántartási azonosító jelét, amelyet eltávolíthatatlan módon fel kell tüntetni a repülőeszköz meghatározott helyén. Ezenkívül egyéb megkülönböztető jelek alkalmazását is előírhatja;

e) kiadja a repülőeszközre rendszeresített egyedi törzskönyvet, amely üzemeltetési alapokmányként szolgál, a törzskönyv másolatát központilag tárolja.

A törzskönyv tartalmazza a repülőeszköz nyilvántartási azonosító jelét, a tulajdonos adatait, a műszaki és repülési adatokat, a javítás, a felújítás, az időszakos felülvizsgálatok eredményét, a gyártási dokumentációk felsorolását, az ellenőrző repülések eredményét, a bekövetkezett események bejegyzését. Tartalmazza továbbá a törzskönyv vezetési utasítását és a repülőeszköz üzemeltetési és karbantartási utasítását, valamint a korlátozásokat. Törzskönyv hiányában vagy hiányosan vezetett törzskönyv esetében a repülőeszközzel repülni tilos.

f) meghatározza a repülőeszközök használati feltételeit;

g) kidolgozza a szükséges felülvizsgálatok és nyilvántartásbavétel rendjét.

2.4. Külföldi állampolgár vagy külföldi jogi személy tulajdonában álló repülőeszközökkel Magyarországon csak az üzemeltető engedélyével szabad repülést végrehajtani.

2.5. Repülőeszközt repülésre kész állapotban felügyelet nélkül hagyni tilos. Felügyelet nélkül hagyott repülőeszközzel csak ismételt ellenőrzés után szabad repülést végrehajtani.

2.6. Ha a repülőeszköz az alkalmassági időtartama alatt használhatatlanná válik, akkor azt az üzemeltető a nyilvántartásból törölni köteles.

3. FEJEZET

A REPÜLÉS SZEMÉLYI FELTÉTELE, KIKÉPZÉS, JOGOSÍTÁS

27/1964. (XI. 10.) Korm. számú rendelet 20. §.

(1) A szakszolgálati engedélyhez kötött munkaköröket, valamint a szakszolgálati engedély kiadásának, meghosszabbításának és visszavonásának feltételeit a légügyi hatóság állapítja meg.

3.1. A repülés személyi feltétele:

Repülést végrehajthat az a személy, aki:

a) magyar állampolgár; (külföldi állampolgár csak szervezett keretek — táborozás, az üzemeltető által történt meghívás, stb. — között végezhet repülést a repülés engedélyezőjének — lásd 8. fejezet — előzetes hozzájárulásával. Az engedélyezésre vonatkozó javaslatot az üzemeltető nyújthatja be);

b) a repülés végrehajtására egészségügyi (fizikai és pszichikai) és közbiztonsági szempontból alkalmas. Közbiztonsági szempontból alkalmasnak kell tekinteni azt a személyt, aki érvényes szakszolgálati engedéllyel, vagy hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal rendelkezik;

c) 16. életévét betöltötte (a 18. életévet be nem töltött személynek szülői vagy törvényes képviselői beleegyezéssel kell rendelkeznie);

d) kiképzés alatt áll, vagy az előírt kiképzési (felkészítési) programot sikeresen befejezte;

e) az üzemeltetőtől jogosítást nyert az adott típusú repülőeszközzel, meghatározott repülési feladat végrehajtására vagy ilyen repülés végrehajtására kijelölték;

27/1964. (XI. 10.) Korm. számú rendelet 42. §.

A nem közforgalmú légiijármű üzemeltetője köteles a légiijármű fedélzetén tartózkodó személyek javára a repülés és eítőernyős ugrás tartására balesetbiztosítási szerződést kötni.

f) az üzemeltető által előírt, a repülések végrehajtására kiterjedő biztosítással rendelkezik.

3.2. A repülés egészségügyi feltételei

a) Talajmenti siklást és földközeli repülést (1.3. pont) csak az a személy hajthat végre, aki munkaegészségügyi alkalmassági igazolással vagy a polgári repülés szakterületén való szaktevékenységre jogosító érvényes szakszolgálati engedéllyel rendelkezik.

b) Repülést (1.3. pont) csak az a személy hajthat végre, aki a 38. sz. Légügyi Előírás alkalmassági táblázata IX. rovatában meghatározott egészségügyi követelményeknek megfelel — amit a területileg illetékes Repülő Orvosi Bizottsága állapít meg vagy a polgári repülés szakterületén való szaktevékenységre jogosító érvényes hajózó szakszolgálati engedéllyel rendelkezik.

c) Siklórepülőnek az egészségügyi alkalmassági követelményeken túl az alábbi feltételeket kell teljesítenie:

— éjszaka (20 óra és 08 óra között) legalább 7 óra alvás, vagy a nap egyéb időszakában 10 óra pihenő;

— a repülés ne történjen üres, vagy teli gyomorral, az elfogyasztott étel könnyen emészthető legyen, kevés gázképző anyagot és cellulózt tartalmazzon, a főétkezés után legalább egy óra pihenő legyen;

— alkoholt, vagy alkoholtartalmú italt, élelmszert a repülést megelőző 12 órában nem fogyaszthat;

— gyógyszert (gyógyszer jellegű készítményt, narkotikumot) a repülést megelőző 12 órában nem fogyaszthat,

d) Az egészségügyi feltételek betartásáért a repülést végrehajtó személy felelős.

e) Oktató felügyelete mellett repülő személy a felszállást megelőzően az előírt egészségügyi feltételek betartásáról nyilatkozni köteles.

3.3. Kiképzés

a) Kiképzést csak az üzemtartó által kidolgozott és a légügyi hatóság által jóváhagyott kiképzési utasítás alapján szabad végezni.

b) A kiképzési utasítástól való bármilyen eltérést csak a légügyi hatóság engedélyezhet.

c) A kiképzési utasítás tartalmazza:

- a repülések okmányolásának módját;
- a típusjogosítás megszerzésének feltételeit;
- a típusátképzés feltételeit;
- a különböző repülési feladatok végrehajtásának feltételeit, módját és szabályait.

d) Az alapkiképzést vagy típusátképzést végző személynek az elméleti kiképzés befejezésekor elméleti, és a gyakorlati kiképzés befejezésekor gyakorlati vizsgát kell tennie. A vizsgákat az üzemtartó által kijelölt és a légügyi hatóság által jóváhagyott vizsgabizottság előtt kell lefolytatni.

e) Az üzemtartó központi nyilvántartást köteles vezetni a repülőeszközökkel repülő minden személyről, azok képzettségi fokáról és a szerzett jogosításokról.

3.4. Jogosítás

a) Az üzemtartó annak a személynek, aki a képzési utasítás szerinti sikeres elméleti, majd gyakorlati vizsgát tett, a kiképzési szintnek és a repülőeszköz típusának megfelelő repülési jogosítást ad.

b) A képzési szintnek megfelelő vizsgák eredményét és a repülési jogosítást az üzemtartó az általa rendszeresített és személyi okmányként kiadott „Repülési naplóba” vezeti be. Ide kerül bejegyzésre az orvosi alkalmasság igazolása is, ha a repülő személy nem rendelkezik a légügyi hatóság által kiadott érvényes szakszolgálati engedéllyel.

3.5. A jogosítás érvényessége

a) Az üzemtartó a jogosításokat kétéves időtartamra érvényesíti.

b) A repülési jogosítás érvényességének meghosszabbításához:

— az üzemtartó által előírt minimális időt kell teljesíteni;

— igazolni kell az egészségügyi alkalmasságot.

c) A jogosítás érvényessége azonnal megszűnik, ha:

— az egészségügyi alkalmasság érvényessége lejárt;

— a repülő személlyel rendkívüli esemény történt;

— a repülő személy repüléstechnikai ismeretei már nem elégítik ki a jogosítás megtartásához szükséges követelmény-szintet.

3.6. A repülést végrehajtó személy egyéni okmánya:

a) személyi igazolvány;

b) repülési napló;

Külföldi állampolgár esetében:

c) útlevel;

d) az üzemtartó által kiadott repülési engedély.

4. FEJEZET

FELSZERELÉSEK

4.1. A repülési terület felszerelése

27/1964. (XI. 10.) Korm. számú rendelet 14. §.

(1) A légügyi hatóság állapítja meg a repülőtér létesítésének, üzembehelyezésének, üzemtartásának, megváltoztatásának és megszüntetésének szabályait, továbbá azt, hogy a repülőtér milyen berendezésekkel és felszerelésekkel kell ellátni.

(3) Szükségrepülőtér ideiglenes üzemtartásának engedélyezését a légügyi hatóság az üzemtartóra ruházhatja át. Ilyen esetben az engedély megadása az üzemtartó szerv vezetőjének hatáskörébe tartozik.

A repülési területen az alábbi felszereléseket kell rendszeresíteni:

a) a fel- és leszállás helyén szélirányjelző eszközöket;

b) a repülőüzemi szolgálat tartózkodási helyén szélességmérőt, továbbá olyan jelzőeszközt, amely segítségével leszállási vagy egyéb parancs közvetíthető akkor, amikor a repülőeszköz repülési magassága vagy távolsága miatt a hangjelzés hatástalan;

c) legalább két sérült ellátásához elegendő elsősegély eszközt (mentődobozt).

4.2. A repülőeszköz felszerelése

a) Az 500 méternél nagyobb terep feletti magasságú repülések végrehajtásához magasságmérőt kell elhelyezni a repülőeszközön.

b) Távrepüléskor iránytűt és térképvázlatot kell a repülőeszközön rendszeresíteni.

4.3. Személyi felszerelés

Személyi felszerelésként az alábbiakat kell rendszeresíteni:

a) zárt öltözetet, amely nem akadályozza a mozgást, de biztosítja a tartós munkavégzőképességet a repülés közbeni hőmérsékleten;

b) lábhoz álló cipőt, amelyen elakadó rész nincs;

c) bukósisakot (védősisakot);

d) ejtőernyőt az üzemtartó előírása szerint;

e) a fentiekén kívül az üzemtartó további kiegészítő felszerelést írhat elő.

5. FEJEZET

REPÜLÉSI TERÜLET (KÖRZET)

5.1. Fel- és leszállást, valamint repülést csak olyan területen és körzetben szabad végrehajtani, amelynek használatát erre a célra engedélyezték és a terület megfelel az üzemeltető által előírt feltételeknek.

5.2. Repülési terület kijelölésének és üzemeltetésének engedélyezése

Allandó és ideiglenes repülési terület (körzet) „A szükségrepülőterek engedélyezéséről, létesítéséről és üzemeltetéséről” sz. 2/1974. sz. légügyi utasítás alapján jelölhető ki és tartható üzemben.

5.3. Repülési területet kijelölni és üzemeltetni tilos:

- a) allandó repülőtér körzetében, ha a repülőtér üzemeltetője nem járul hozzá;
- b) tiltott és veszélyes területek körzetében;
- c) közforgalmú és nem polgári repülőtér 20 km sugarú körzetében, ha a repülőtér üzemeltetője (parancsnoka) nem járul hozzá;
- d) szükségrepülőtér 3 km sugarú körzetében, ha a szükségrepülőtéren repülés folyik;
- e) vasútvonal, forgalmas közút, elektromos vezeték 200 méteres körzetében;
- f) erősen tagolt, fás, sziklás, bokros területen, ha a fel- és leszállás céljára biztonságos terület nem áll rendelkezésre;
- g) az üzemeltető által repülési akadálynak minősített tereptárgyak, létesítmények körzetében.

5.4. Repülési terület üzemeltetési feltételei:

- a) a 4.1. pontban előírt felszerelések és eszközök megléte;
- b) az üzemeltető által jóváhagyott „Repülési terület- (körzet) rend”, amelynek az alábbiakat kell tartalmaznia:
  - a repülési terület részletes leírását, a terrep jellegzetességét, az akadályok felsorolását, turbulens zónák helyét,
  - a fel- és leszállóhelyek kijelölését,
  - a személyek és járművek közlekedési szabályait,
  - a felszerelések és eszközök elhelyezését,
  - a repülésirányítás helyi szabályait,
  - a repülési irányok kijelölését,
  - a tartalék leszállóhelyek kijelölését,
  - a repülés-üzemi szolgálatok szervezését, az egyes személyek feladatait,
  - a segélykérő telefon vagy egyéb hírközlő eszközök helyét,
  - a repülőeszközök közlekedési rendjét a repülési terület (körzet) légterében (találkozási, követési, megközelítési, lejtőmenti repülési szabályokat, stb.),
  - az esetleg szükséges egyéb intézkedéseket.

c) Allandó, közforgalmi, illetve nem polgári repülőtér körzetében — a repülőtér üzemeltetőjének (parancsnokának) engedélyével — csak akkor szabad végrehajtani repülést, ha:

— a közös repülések végrehajtási szabályait (elkülönítést) a repülőtérrend 4. sz. melléklete tartalmazza, vagy

— az elkülönítés rendjét a repülésvezetői naplóban tételesen rögzíti a repülőtérparancsnok (repülésvezető) és azt a siklórepülés repülésvezetője aláírásával igazolva, tudomásul veszi.

5.5. Repülést végrehajtani tilos:

- a) az 5.3. pontban leírt körzetekben;
- b) mezőgazdasági munkarepülést végrehajtó légi jármű 3 km sugarú körzetében;
- c) út, vasút és elektromos vezeték legmagasabb pontjától mért 50 méter magasságon, és a legszűlső pontjától mért 50 méteres távolságon belül;
- d) beépített és lakott terület, zárt település felett;
- e) embertömeg felett (kivéve a külön engedélyezett különleges célú repüléseket);
- f) éjszaka.

6. FEJEZET

A REPÜLÉS METEOROLÓGIAI FELTÉTELEI

6.1. A szélesség megengedett maximális értéke 15 m/s lehet a talaj felett legalább 1,8 m magasan mérve, nem szélárnyékban. A repülőeszközre és a repülő személyre meghatározott szélességgérték a fenti értéket nem haladhatja meg.

6.2. Az egyes repülőeszköz típusokra megengedett szélesség maximális értékét az üzemeltető határozza meg és az bejegyzi a repülőeszköz törzskönyvébe.

6.3. A repülőeszközzel repülő személyre vonatkozó szélesség maximumokat az egyén repüléstechnikai képzettségének megfelelően az üzemeltető állapítja meg és jegyzi be repülési naplóba.

6.4. Széllökéses időben, ha a széllökés maximális sebességértéke meghaladja a repülőeszközökre vagy a repülő személyre megállapított maximális szélesség értékét, tilos felszállni, illetve a repülést be kell fejezni.

6.5. A vízszintes látástávolság:

- a) talajmenti siklásnál olyan legyen, hogy a starthelytől a leszállóhelyet látni lehessen;
- b) repülés végrehajtásánál a 2. sz. Légügyi Előírásban (a látvarepülési szabályokban) meghatározottaknak feleljen meg.

6.6. Független látás repülés közben olyan legyen, hogy a repülés végrehajtója a terepet megbízhatóan figyelni tudja.

6.7. Repülés közben a felhőalapot legfeljebb 100 méterre szabad megközelíteni.

6.8. Turbulens zónába (viharfront, turbulens áramlat) repülni tilos.

6.9. Jegesedési zónába kerüléskor a repülést azonnal meg kell szakítani és haladéktalanul le kell szállni.

6.10. Villámcsapás-veszélyes időben csörölni (vontatni) tilos.

7. FEJEZET

REPÜLÉSÜZEMI SZOLGÁLATOK

7.1. Repülést csak a kijelölt alábbi szolgálatok megléte esetén szabad folytatni:

7.2. Repülésvezető szolgálat

a) Repülésvezető szolgálatot csak az üzembentartó által erre a feladatra jogosított személy láthat el.

b) Egy vagy két repülőeszközzel végrehajtott repülések esetén a repülésvezető a repülés végrehajtója is lehet, ha repülésfigyelőt jelöl ki.

c) Három vagy több repülőeszköz repülése esetén a repülésvezető olyan helyen köteles tartózkodni, ahonnan a repülést át tudja tekinteni (ebben segíti a repülésfigyelőt) és egyben a repülést vezetni, irányítani tudja.

d) A repülésvezető:

— biztosítja és irányítja a repüléseknek a repülési szabályok és utasítások szerinti végrehajtását;

— figyelemmel kíséri a meteorológiai viszonyok alakulását;

— tájékoztatást ad a repülést végrehajtók számára;

— baleset esetén gondoskodik a mentésről és elsősegélynyújtásról, valamint az ezzel kapcsolatos bejelentési kötelezettséget teljesíti;

— elvégzi a repülések bejelentését, engedélyeztetését;

— engedélyezi az utasrepültetést az oktató részére;

— a repülésbiztonságot veszélyeztető körülmények észlelése esetén azonnal intézkedik, azonnali eltiltásokat foganatosít;

— kijelöli a repülésfigyelő szolgálatot ellátó személyt és kioktatja feladataira;

— a „Repülési terület (körzet) rendben” előírt szabályokat betartja és betartatja.

7.3. Repülésfigyelő szolgálat

a) Repülésfigyelő szolgálatot az a személy láthat el, akit a repülésvezető ezzel megbízott és a teendők ellátására kioktatott.

b) A repülésfigyelő felelős a repülés általános figyeléséért, valamint a repülést végrehajtó személy balesetekor annak elsősegélyben részesítéséért.

c) A repülésfigyelő:

— figyelemmel kíséri a repülést;

— figyelemmel kíséri az időjárást, illetve az időjárás változását;

— a repülési körülmények és az időjárás megváltozásáról értesíti a repülésvezetőt, illetve a repülés végrehajtóját, hangjelzés vagy látjelek útján;

— baleset esetén gondoskodik a mentésről és részt vesz az elsősegélynyújtásban, bejelentési kötelezettségét teljesíti;

— a „Repülési terület (körzet) rendben” előírt helyen tartózkodik.

7.4. Vontató-, csörlőkezelő szolgálat

a) Vontató-, csörlőkezelő csak az a személy lehet, akit a repülésvezető ezzel megbízott és erre kioktatott.

b) Az oktatásnak tartalmaznia kell:

— a jelek és jelzések alkalmazásának módját;

— a vontatás, csörlés feltételeit;

— a vontatás, csörlés közben előfordulható vészhelyzeteket és azok elhárítási módját.

7.5. A repülésüzemi szolgálat tagjainak részletes kötelekeit, feladatköri leírását az üzembentartó határozza meg.

8. FEJEZET

A REPÜLÉSEK BEJELENTÉSE ÉS ENGEDÉLYEZÉSE

3/1977. (III. 2.) BM számú rendelet 4. §.

(3) A Légirendészeti Parancsnokság a Honvédelmi Minisztérium illetékes szervével egyetértésben engedélyezi a nem meteorológiai célt szolgáló léggömbbel és egyéb eszközzel, sárkányszerkezettel végrehajtandó repüléseket.

8.1. A BM Légirendészeti Parancsnokság által engedélyezett repülések (kivéve a talajmenti siklást) légtérigénybevételi engedélyét az üzembentartó repülésigénylő (diszpécser) szolgálat útján kell megigényelni a repülést megelőző napon 14.00 óráig az alábbi adatok közlésével:

— a BM Légirendészeti Parancsnokság engedélyszáma;

— a repülés helye (körzete);

— a repülés magassága;

— a repülés jellege (helyi-, útvonal stb.).

A RISZ a bejelentés után, 18.30 órától közli az igénylővel a másnapi repülésre vonatkozó engedélyt (korlátozást, tilalmat).

8.2. A RISZ-től nem igényelt repülési feladatot végrehajtani vagy az igényelt (engedélyezett) időponttól eltérni tilos!

8.3. Rendkívüli események bejelentése.

6/1973. (VIII. 18.) KPM számú rendelet 4. §.

(1) A belföldön bekövetkezett rendkívüli eseményt a légi jármű, illetőleg az ejtőernyő és a repülőtér üzemeltetője — az 1964. évi 26. számú törvényerejű rendelet 25. §-ának (3) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettségen túlmenően — a KPM Légiforgalmi és Repülőterei Igazgatóságnak, a Belügyminisztérium Főügyeletének és a legközelebbi rendőrhatóságnak haladéktalanul bejelenteni köteles.

(2) A külföldön bekövetkezett rendkívüli eseményt a légi jármű, illetve az ejtőernyő üzemeltetője, vagy személyzete, illetőleg az ejtőernyős az Igazgatóságnak bejelenteni köteles. A bejelentést az Igazgatóság a BM Főügyelethez továbbítja.

a) Ha a repülés és talajmenti siklás során halálos kimenetelű baleset (katasztrófa), vagy olyan személyi sérülés következik be, amely előre láthatóan 8 napot meghaladó kórházi gyógykezelést igényel, akkor azt a légügyi hatóság repülőesemény ügyeleti szolgálatának azonnal be kell jelenteni.

Az ilyen esemény vizsgálatát a légügyi hatóság a 13. sz. Légügyi Előírásban foglalt vizsgálati módszer szerint hajtja végre.

b) Minden olyan eseményt, amely nem esik az előző pont hatálya alá, de károkozással, légi járműsérüléssel vagy személysérüléssel jár, a felelős repülésvezető vagy az azt észlelő személy köteles bejelenteni az üzemeltetőnek — az üzemeltető által meghatározott formában és határidőn belül.

9. FEJEZET

FELELŐSSÉG

1964. évi 26. számú törvényerejű rendelet 28. §.

A légi jármű, valamint a 2. § (1) bekezdésének f) pontjában felsorolt és a törvényerejű rendelet hatálya alá vont repülőszervezetek üzemeltetője az e minőségben okozott károkért dolgozóival szemben a Munka Törvénykönyvének szabályai, egyébként a Polgári Törvénykönyvnek a veszélyes üzem működéséből eredő károkért fennálló felelősségre vonatkozó szabályai szerint felel.

9.1. A repülőeszközzel való repülés önkéntes tevékenység, ezért a repülések végrehajtásával

járó kockázatot és felelősséget — függetlenül a harmadik személyek által az üzemeltetővel szemben érvényesíthető igényektől — a repülést végrehajtó személynek kell vállalnia.

9.2. A repülőeszközzel okozott kárért, személyi sérülésért annak okozója felelős, nevezetesen:

- a) repülés végrehajtója, ha:
  - nem tartotta be az előírt repülési szabályokat;
  - képzettségét meghaladó repülési követelményekkel járó repülés végrehajtására vállalkozott;
  - a repülés előtti egészségügyi állapota a repülés végrehajtásában befolyásolta;
- b) a repülőeszköz tulajdonosa, ha:
  - a repülőeszköz gondatlanságból került illetéktelen személy használatába;
  - a repülőeszköz alkalmatlan volt a repülési feladat végrehajtására.

10. FEJEZET

KÖZLEKEDÉSI SZABÁLYOK, ELKÜLÖNTÉS, A REPÜLÉS KÜLÖNLEGES ESETEI

10.1. Találkozási szabályok

a) Szembetalálkozás esetén két repülőeszköz jobbra köteles egymásnak kitérni. Alányomással, vagy fölérepüléssel kitérni tilos!

b) Forduló közben előzés mindig csak a külső oldalon történhet.

c) Repülési irány kereszteződése esetén mindig a jobbról érkező repülőeszköznek van elsőbbsége.

d) Körözés esetén az azonos emelőáramlatban tartózkodó repülőeszközök körözési iránya csak azonos lehet. A később odaérkező repülőeszköz a már kialakított körözési irányt köteles felvenni.

e) Elsőbbségadásra kötelezett az a repülőeszköz, amely a másik repülőeszköz látási holtterében repül.

f) Kettős holttérhelyzetet létrehozni tilos!

g) A repülőeszköz minden más légi járművel szemben (vitorlázó repülőgép, motoros repülőgép stb.) elsőbbségadásra kötelezett.

10.2. Követési, megközelítési szabályok

a) Repülőeszközök egymást 30 méternél jobban sem vízszintes, sem függőleges irányban nem közeledhetnek meg.

b) Körözésben a hátulról és felülről érkező repülőeszköz köteles az előírt megközelítési távolságot minden irányban tartani, s az előtte haladó repülőeszközt csak úgy előzheti meg, ha azt repülésében nem zavarja, továbbá kisebb sugarú kört nem repülhet.

c) Amikor azonos magasságban több repülőeszköz köröz, akkor azok koncentrikus körön kötelesek elhelyezkedni, tartva a kötelező követési (megközelítési) távolságot. Ha a repülőeszközök közötti távolság betartásával a kör bezárul, akkor oda további repülőeszköznek besorolni tilos!

d) A távolságok betartásáért a hátulról és felülről közeledő (nagyobb sebességű) repülőeszköz vezetője a felelős.

e) 50 méteres magasság alatt 360°-os fordulót megkezdeni, vagy 45°-nál nagyobb bedöntésű fordulót végrehajtani tilos!

10.3. Lejtőrepülési szabályok

a) Lejtőrepülésnél mindig annak a repülőeszköznek van előnye, amelyik a lejtőt jobbról látja, tehát jobb fordulóval az a repülőeszköz köteles kitérni, amelyik a lejtőt balra látja.

b) Lejtőn 45°-nál nagyobb bedöntésű fordulót végrehajtani tilos!

c) Lejtőrepülés közben lejtőnívó alatt körözni tilos, ha fennáll annak a lehetősége, hogy a repülőeszköz a lejtőt vagy másik repülőeszközt 50 méternél jobban megközelíti.

d) Ingavonalra (lejtőrepülésnél előírt vonalra) történő besorolásnál az ingavonalon tartózkodó repülőeszköznek van előnye.

e) Az ingavonal külső száráról a jobb forduló előtt csak akkor szabad kérésztezni, ha az előbbre levő, jobb fordulót végző repülőeszköz a lejtőtől 90°-nál kisebb szögben fordult el.

f) A repülés végrehajtójának ismernie kell az ingavonal tereptárgyakhoz rögzített nyomvonalát.

g) Ingavonalon a lejtő felé fordulót végrehajtani tilos!

10.4. A repülés különleges esetei

a) A repülés különleges esetei közé tartoznak mindazon esetek, körülmények, amelyeknél (melyek következtében) a repülés biztonsága csökken, vagy megghiúsul.

b) Elhárított különleges esetet — ha az nem is járt következménnyel — a repülés végrehajtója, vezetője és észlelője köteles az üzemeltetőnek jelenteni.

c) Minden olyan esetben, amikor a repülés végrehajtóját vagy más személyt, illetve a repülés biztonságát veszély fenyegeti, mindent el kell követni a baleset megelőzésére, vagy következményeinek hatékony elhárítása érdekében.

d) Ha a repülőeszköz valamely szerkezeti része repülés közben megsérült, vagy a levegőben bármivel összeütközött, de a vezetője a szerkezeten nem észlelt sérülést, a repülést minden esetben a lehető legrövidebb időn belül (a hirtelen mozdulatokat kerülve) be kell fejezni és a lehető legkedvezőbb körülmények között le kell szállni.

11. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

11.1. Azon személyek, csoportok és szervezetek, melyek a Légügyi Előírás megjelenésének időpontjában siklórepülő légijárművel repülőtevékenységet folytatnak, vagy akarnak folytatni, tevékenységüket mindaddig kötelesek szüneteltetni, amíg a Légügyi Előírásban foglalt követelményeknek eleget nem tettek.

11.2. Ez a Légügyi Előírás megjelenése napján lép hatályba.

Dr. Hinek Emil s. k.,
a Légügyi Főosztály vezetője

Helyesbítés

A Légügyi Közlöny 1979. február 23-i számában megjelent 1/1979. számú légügyi utasítás alábbi sorainak helyes szövege:

(4) bekezdés b) pont utolsó sora:

— a benzinyomás 0,2—0,5 at.

(4) bekezdés c) pont 2—3. sora:

(a hajtóművek szívótérnyomásának különbsége nem lehet több, mint 30 mmHg).

(6) bekezdés címe:

Főreduktor (R—26) ellenőrzése.

(10) bekezdés 9. sora:

fordulatszám a hőmérséklet függvényében, az...

A Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium légügyi hivatalos lapja. Megjelenik kéthavonta egyszer. Szerkesztésért felelős: Jakab Róbert. Szerkesztőség: Budapest VII., Dob utca 75—81. 1400. Telefon: 220-220. Kiadja a Lapkiadó Vállalat, Budapest VII., Lenin krt. 9—11. Levélcím: postafiók 223. 1906. Telefon: 221-285. Felelős kiadó: Siklósi Norbert igazgató. Terjeszti a Magyar Posta, előfizethető: bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96162 pénzforgalmi jelzőszámára.
Előfizetési díj egy évre 60,— Ft

Index: 25 507

HU ISSN 0441—4551